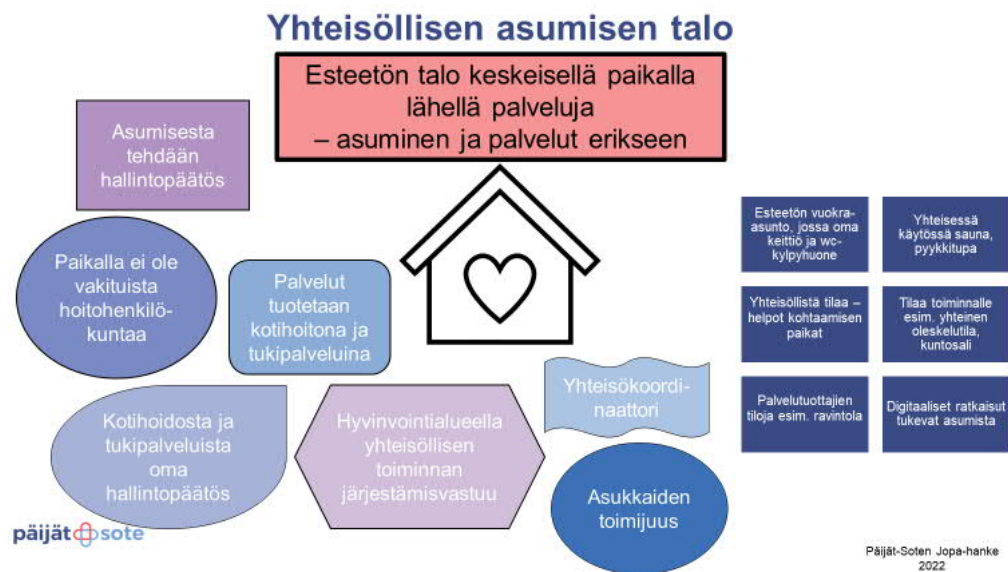
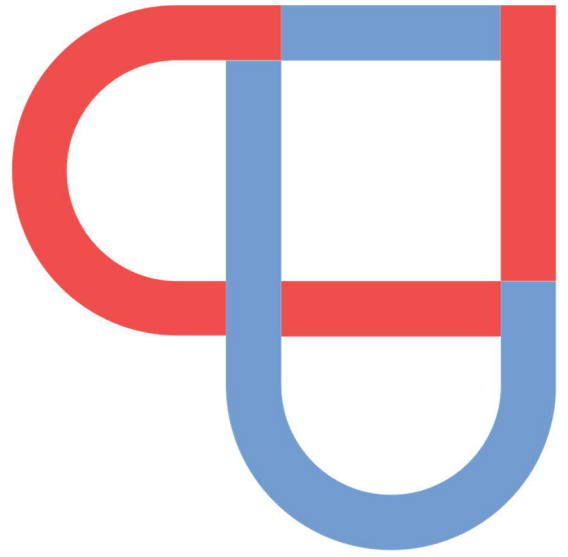

Yhteisöllinen asuminen

Päijät-Soten JOPA-hanke

Loppuraportti

Kati Ruusuvirta, projektipäällikkö
Marko Hiekkänen, projektisuunnittelija
Laura Nummela, projektisuunnittelija

24.1.2023

Sisällys

Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä	3
Tavoitteet	3
Tulokset ja toimintamallit	3
Johtopäätökset	3
Sammanfattning	4
Abstract	5
Johdanto.....	6
1. Aluehankkeen kuvaus ja tarkoitus	7
1.1 Yleiskuvaus.....	7
1.2 Kohderyhmät	7
1.3 Hankkeen tarve	8
2. Aluehankkeen tavoitteet	10
3. Tulokset	10
3.1 Yhteisöllisen asumisen malli	10
3.1.1 Tarkistuslista.....	13
3.1.2 Asiakasohjauksen kehittäminen.....	13
3.1.3 RAI:n kehittäminen yhteisöllistä asumista tarvitsevia asiakkaita tunnistamaan	16
3.1.4 Yhteisökoordinaattorin työnkuva.....	17
3.1.5 Asukkaiden toimijuus yhteisöllisessä asumisessa	17
3.2 Muut mahdolliset hankkeen tuotokset/tulokset	18
4. Yhteenveto	19
5. Johtopäätökset	21

Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on ollut kaksi toimenpidekokonaisuutta. Ensimmäisen kokonaisuuden tavoite oli joustavan palvelun asumismallin valmistelu ja tarkentaminen. Toisen toimenpidekokonaisuuden tavoite oli joustavan palvelun asumismallin jalkauttaminen osaksi kuntalaisten arkea. Toimenpidekokonaisuudet ovat jakaantuneet yhteensä kymmeneen päätavoitteeseen.

Tulokset ja toimintamallit

Päijät-Soten Jopa-hankkeessa kehitettiin ikääntyneiden asumisen toimintamalli, mikä tukee kotona asumista pidempään ja asukkaan tilanteen mukaan saamia palveluja. Palvelumuodossa asuminen ja palvelut ovat eroteltu toisistaan. Asiakas itse ratkaisee asiakasohjauksen ja ammattilaistan tukemana, mitä palveluita hän käyttää oman palveluntarpeen mukaisesti. Asumispalveluilla hankkeessa tarkoitetaan sosiaalihuoltolain § 21b mukaista palvelua.

Vanhuspalvelulain uudistamisen toisessa vaiheessa on 1.1.2023 alkaen tulossa sosiaalihuoltolakiin § 21b muutoksia. Olemassa oleva palveluasuminen on muuttumassa yhteisölliseksi asumiseksi. Tietoisuus tästä lakimuutoksen toimeenpanosta on ohjannut Päijät-Soten Jopa-hankkeen joustavan palvelun asumisen mallia lain mukaiseksi yhteisöllisen asumisen malliksi. Hankkeessa on keskitytty mallin toimeenpanoon tulevalla Päijät-Hämeen hyvinvointialueella. Lisäksi mallissa on oma osio hankkeen kohdekunnille Kärkölälle ja Padasjoelle.

Johtopäätökset

Yhteisöllinen asumisen aivan uutena sosiaalisen asumisen muotona vaatii myös aivan uudenlaista ajattelua ja toiminnallisia muutoksia. Ajattelun perustana tulisi olla iäkkään voimavarojen tunnistaminen ja hyödyntäminen jo ennakoiden. Ammattilaisten kouluttamisesta toimijuuden ja osallisuuden tukemiseen on tulevaisuudessa tärkeää.

Yhteisöllisen asumisen asiakkaita tulisi auttaa ja opastaa suoriutumaan itsenäisesti mahdollisimman paljon arjen toiminnoista. Tähän kuuluu yhteisölliseen toimintaan tukeminen ja kannustaminen. Tämä toiminnanmuutos edellyttää yhteisöllisen asumisen palveluntuottajilta aivan uutta tulokulmaa iäkkäiden kohtaamiseen.

Sammanfattning

Mål

Målet med projektet har varit två åtgärdsdelar. Målet med den första delen var att bereda och precisera en boendemodell som har flexibel service. Målet med den andra delen var att implementera boendemodellen som en del av kommuninvånarens vardag. Åtgärdsdelarna har fördelat sig i sammanlagt tio huvudmål.

Resultat och verksamhetsmodeller

I Päijät-Sotes Jopa-projekt utvecklades en verksamhetsmodell för att stödja att äldre människor kan bo hemma längre och att invånaren kan få service enligt sitt tillstånd. I servicemodellen har man separerat boende och service från varandra. Klienten avgör själv med hjälp av klienthandledning och experter vilka tjänster hen använder enligt sitt eget behov av service. Med serviceboende i projektet avses service enligt § 21b i socialvårdslag.

I andra skedet av reformerandet av lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre kommer förändringar i § 21b i socialvårdslagen från och med 1/1 2023. Den existerande serviceboende håller på att ändras till gemenskapsboende. Vetskapen om att denna lagförändring verkställs har styrt boendemodellen med flexibel service i Päijät-Sotes Jopa-projekt till en modell för gemenskapsboende enligt den nya lagen. I projektet har man koncentrerat sig att verkställa modellen i den kommande Päijänne-Tavastlands välfärdsområde. Härtill finns en egen del för målkommunerna i projektet som är Kärköla och Padasjoki.

Slutsatser

Gemenskapsboende som en helt ny form av socialt boende kräver också helt nytt tänkande och funktionella ändringar. Som grunden för tänkandet borde vara att identifiera åldringens resurser och att utnyttja dem redan förutsäggande. Att utbilda experter till att stödja agentskap och engagemang är viktigt i framtiden.

Klienter i gemenskapsboende borde hjälpas och styras så att de så självständigt som möjligt kan klara sig i vardagliga aktiviteter. Till detta hör att stödja och uppmuntra till gemenskaplig verksamhet. Denna verksamhetsändring förutsätter serviceproducenter i gemenskapsboende en helt ny infallsvinkel för att möta åldringar.

Abstract

Objectives

The project has sought to carry out two sets of objectives. The first set of objectives included drafting and creating specifications for a flexible housing services model. The second set of objectives involved implementing that flexible housing services model as a practical part of municipal inhabitants' everyday lives. The objective sets are further split into ten main objectives.

Results and operation models

The Jopa project carried out by Päijät-Sote developed an operation model for housing services for the elderly to support living at home to an older age and to provide services appropriate to the client's needs in each situation. In this service design, the housing itself and the services are provided separately. The client can determine by themselves, supported by client counselling and professional assistance, which services they want to make use of to meet their service needs. In this project, "housing services" refers to the services enumerated in the Social Welfare Act, Section 21b.

The second stage of the ongoing reform of the Act on Care Services for the Elderly, to enter into force from January 1, 2023, will include amendments to Section 21b of the Social Welfare Act. Existing residential care will be transformed into collaborative housing. Awareness of the need to implement this legal amendment has guided the Päijät-Sote Jopa project to develop their flexible housing services model into a collaborative housing model as stipulated in the amended law. The project has focused on how the future Päijät-Häme wellbeing services county will be implementing the model. In addition, the model has a dedicated provision for the project's focus municipalities of Kärkölä and Padasjoki.

Conclusions

Collaborative housing is an entirely new form of social housing that calls for an entirely new kind of thinking and operational changes. The underlying basis of this new thinking should be identifying the capabilities and resources of the aged client and anticipating how to best utilize them. In the future, it will be increasingly important to train professionals to support self-management and active participation by the clients.

The residents of collaborative housing should be guided and assisted to cope with their everyday affairs on their own terms as much as possible. This includes support and encouragement to collaborative action. Such a change in the form of operation requires collaborative housing service providers to adopt an entirely new approach to working with the elderly.

Johdanto

Joustavan palvelun asumismalli iäkkäille (JOPA) –hanke on sosiaali- ja terveysministeriön rahoittama ja toteutetaan osana poikkihallinnollista, kansallista Ikäohjelmaa. Hanke vastaa osaltaan Ikäohjelman vaikuttavuustavoitteeseen sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväen palvelujärjestelmän turvaamisesta.

Hankkeessa kehitetään toimintamalli, jossa erilaisiin asumisen ratkaisuihin voidaan joustavasti yhdistää iäkkäiden henkilöiden tarpeisiin vastaavia palveluja ja muita toimintoja, kuten teknologisia ratkaisuja. Palvelut kohdennetaan asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti. Asuminen on oma erillinen kokonaisuutensa. Asumispalveluilla tässä hankkeessa tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisia asumispalveluja.

JOPA -hankkeessa asumisen ja palvelujen toimintamallin lähtökohtana on, että asiakas saa elää loppuelämänsä tutussa kodissaan ja jossa palveluja voidaan lisätä joustavasti asiakkaan palvelutarpeen kasvaessa. JOPA -toiminnan valmisteluun ja toteuttamiseen sisältyy aktiivinen yhteistyö valvovien viranomaisten kanssa, asiakas- ja potilasturvallisuudesta huolehtiminen mm. kehittämällä omavalvontaa sekä toimiva asiakas- ja palveluohjaus, jolla varmistetaan asiakkaan muuttuvien tarpeiden havaitseminen ja niihin reagointi oikea-aikaisesti.

Tämä on Päijät-Soten JOPA-hankkeen loppuraportti. Sen tarkoituksena on kuvata alueellisen hankkeen tarkoitus ja tavoitteet, hankkeessa kehitetyt toimintamallit ja muut tuotokset sekä niiden johtopäätökset. Päijät-Soten JOPA-hankkeen tavoitteet jakaantuivat kahteen toimenpidekokonaisuuteen; joustavan palvelun asumismallin valmistelu ja tarkentaminen sekä joustavan palvelun asumismallin jalkauttaminen osaksi kuntalaisten arkea. Hanke on toteutettu 31.8.2021-31.12.2022 välisenä aikana.

Päijät-Soten JOPA-hanke on tuottanut hankkeen aikana yhteisöllisen asumisen mallin, joka perustuu tulevan sosiaalihuoltolain asumista koskeviin muutoksiin § 21b. Malli on toiminut uuden toiminnan muutoksen pohjalla tulevalle hyvinvointialueelle ikääntyneiden palvelujen ja kuntoutuksen toimialalla.

1. Aluehankkeen kuvaus ja tarkoitus

1.1 Yleiskuvaus

Päijät-Sotessa on vahva tahtotila järjestää ikääntyneiden palvelut joustavasti sekä palveluiden laadun että vaikuttavuuden parantamiseksi. Tarve joustavan palvelun asumismallin kehittämiseksi on jo tunnistettu Päijät-Sotessa ja siihen vastaaminen on keskeinen osa kuntayhtymän strategian toimeenpanoa. Päijät-Soten JOPA-hankkeessa edelleen kehitetään ikääntyneiden asumisen toimintamallia, mikä tukee kotona asumista pidempään ja asukkaan tilanteen mukaan saamia joustavia palveluja. Hankkeessa halutaan keskittyä erityisesti joustavan palvelun asumisen toimintamallin tarkentamiseen ja käyttöönottoon asiakkaiden, palveluntuotannon ja työntekijöiden näkökulmasta. Uuden toimintamallin täytäntöönpano tukee Päijät-Soten strategisten tavoitteiden saavuttamista ja mahdollistaa vahvemman julkisen toimijan ohjauksen palveluntuotannossa.

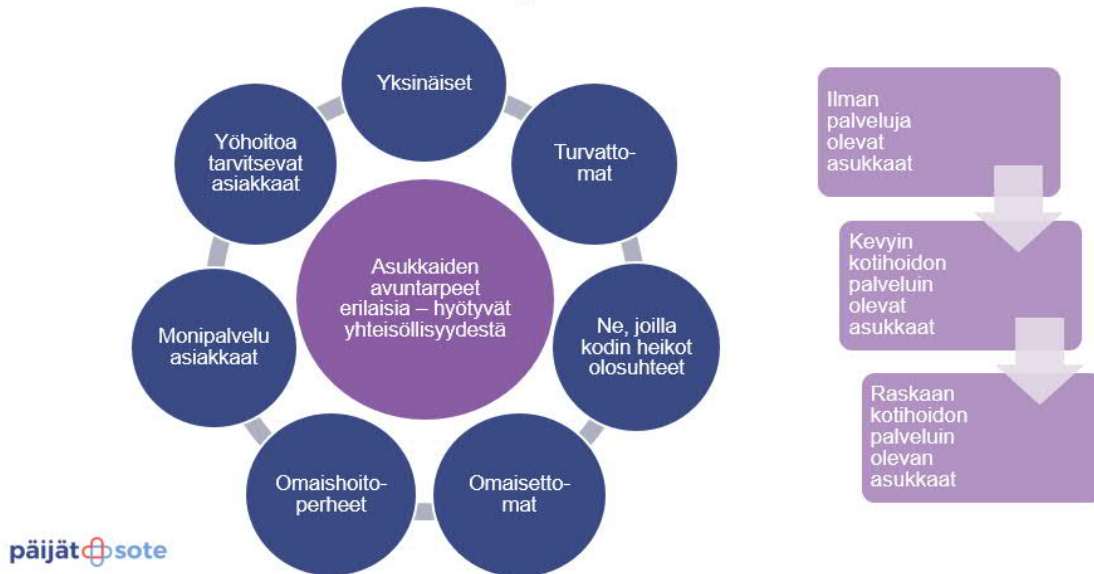
Hankkeen onnistuminen edellyttää asumisen ratkaisujen kehittämisen lisäksi vaikuttamistyötä kuntien asukkaiden näkemykseen ikääntyneille suunnatuista palveluista ja ikääntyneiden osallisuuden tarpeista. Jotta uusi toimintamalli saadaan aidosti juurrutettua osaksi kuntien palvelurakennetta, tulee asukkaiden mielipideilmastoa ohjata monipuolisten ja joustavien palveluiden suuntaan. Uuden toimintamallin jalkautuminen edellyttää myös muutosta työntekijöiden työskentelytavoissa aina asiakasohjauksesta ja palvelutarpeen arvioinnista joustavien, asiakkaiden tarpeet täyttävien palvelujen tarjoamiseen arjen työssä.

1.2 Kohderyhmät

Joustavan palveluasumisen kohderyhmään asettuvat henkilöt, joilla on joko raskas kotihoidon tarve tai kevyt palvelutarve suhteessa tehostetun palveluasumisen asiakaskuntaan. Myös asiakkaan omat voimavarat vaikuttavat asiakkaan soveltuvuuteen palvelumuotoon. Keskeinen asiakasryhmä on turvattomuutta kokevat tai arjessa epäsuotuisia valintoja tekevät, erityisesti yksinelävät, ikääntyneet, jotka hyötyvät erityisen hyvin joustavista asumispalveluista. Toinen potentiaalinen asiakasryhmä ovat yksinäisyyttä kokevat ikääntyneet, jotka hyötyvät erityisesti toimintamallin mahdollistamasta yhteisöllisyydestä. Osa asiakkaista voidaan vaihtoehtoisesti myös ohjata ennakoivasti palveluiden piiriin, jonka kautta voidaan ylläpitää asiakkaan toimintakykyä ja ehkäistä tehostetun palveluasumisen tarvetta myöhemmässä vaiheessa asiakkaan elämää.

Joustavan palvelun asumismallin kohderyhmän on arvioitu kattavan vähintään 2–3 % kaikista 75 vuotta täyttäneistä kuntien asukkaista. Toimintamallin laajentuessa hankekauden jälkeen potentiaalinen kohderyhmä koko Päijät-Hämeen alueella olisi vuonna 2025 väestöennusteen mukaan ainakin 600 asukasta. Aiempien selvitysten mukaan potentiaalinen ikääntyneiden asukkaiden ryhmä, joiden palvelutarpeeseen joustavan palvelun asumismalli vastaa, voi olla arvioitua 2–3 %:a huomattavasti suurempi. On tärkeää myös huomioida, että osa asiakkaista tulee olemaan oletettua 75 vuotta nuorempia. Tulevaisuudessa joustavan palvelun asumismallia halutaan laajentaa merkittävästi Päijät-Hämeen ikääntyneiden joukossa.

Millaisia asukkaita yhteisölliseen asumiseen?

Kuva 1: Yhteisöllisen asumisen kohderyhmä.

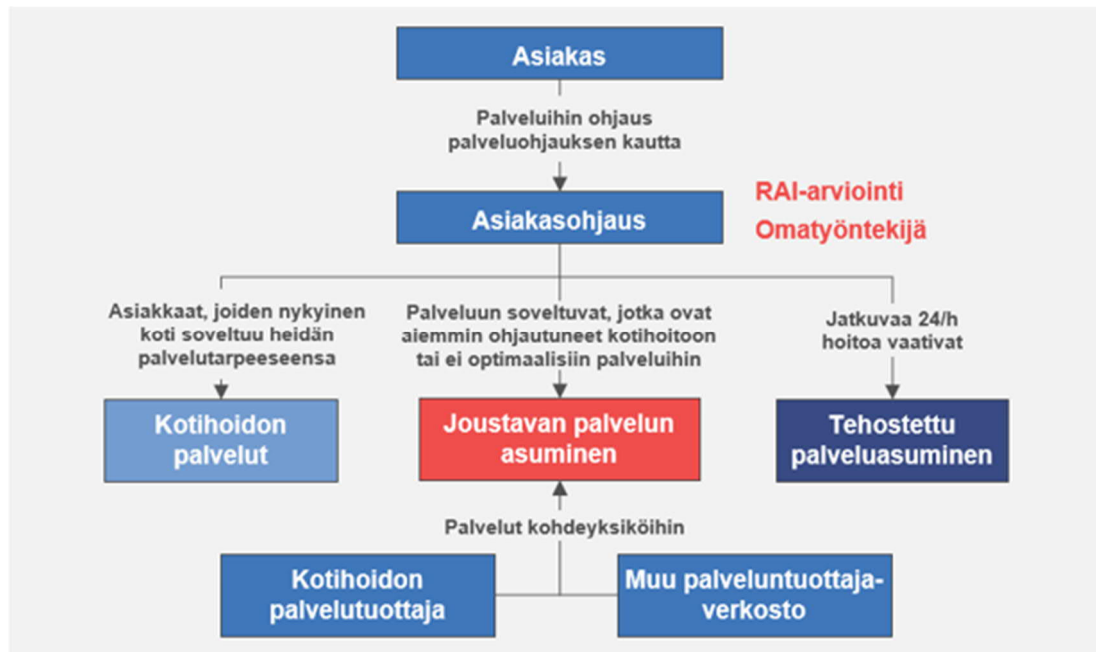
1.3 Hankkeen tarve

Päijät-Soten JOPA-hankkeessa kehitetään ikääntyneiden asumisen toimintamallia, mikä tukee kotona asumista pidempään ja asukkaan tilanteen mukaan saamia joustavia palveluja. Palvelumuodossa asuminen ja palvelut ovat selkeästi erotettu toisistaan. Oleellista palvelumuodossa on se, että asiakkaan saamat palvelut muokkautuvat palvelutarpeen kasvaessa. JOPA-hankkeen ydintavoitteena on laadukkaiden ja vaikuttavien palveluiden tarjoaminen ikääntyneille, mutta samalla varmistaa, että palvelutuotannon kustannukset kysynnän kasvaessa ovat henkilöstön saatavuuden ja taloudellisen kantokyvyn mukaisia.

Päijät-Sotessa toteutettavassa joustavan palvelun asumismallissa asuminen tulee tapahtumaan asiakkaan itse maksamassa vuokra-asunnossa. Toteutettavassa toimintamallissa palvelu kohdistuu suurimmalta osin yksineläviin, mutta myös puolison kanssa asuminen siinäkin tapauksessa, kun puolisoilla on erilainen palvelutarve. Palvelun järjestää ensisijaisesti Päijät-Sote ja palveluntuottajana voidaan Päijät-Soten strategian mukaisesti hyödyntää palvelutuotantoa monipuolisesti. Mahdolliset yksityiset palveluntuottajat kilpailutetaan dynaamisen hankintajärjestelmän kautta.

Palvelumuodossa korostuvat yhteisöllisyys, esteettömyys ja keskeinen sijainti, jotka mahdollistavat asiakkaan sosiaaliset kontaktit ja osallisuuden kunnan muuhun toimintaan ja väestöön. Päijät-Soten JOPA-hankkeessa ikääntyneiden joustavan palvelun asuminen halutaan suunnitella osaksi kunnan asumisen ja elämisen kokonaisuutta. Tämä mahdollistaa ikääntyneille mahdollisimman aktiivisen ja osallistuvan elämän, sekä monipuolisempien palveluiden tarjoamisen. Uuden joustavan palvelun asumismallin konseptin tavoitteena on se, että palveluita voivat hyödyntää myös muut ikääntyneet kuin asumispalveluiden piirissä olevat. Tämä lisää yhteisöllisyyttä, ennaltaehkäisee siirtymistä raskaiden palveluiden piiriin ja vähentää palvelujärjestelmän porrasteisuutta.

JOPA-hanke toteutetaan koko Päijät-Soten strategisena hankkeena. Tavoitteena on luoda konsepti ja toimintamalli, mikä on yleistettävissä koko hyvinvointialueella ja mahdollisesti laajemmin.

Kuva 2: Joustavan palvelun asumisen sijoittuminen ikääntyneiden palvelurakenteessa ja toimintaympäristössä.

2. Aluehankkeen tavoitteet

Päijät-Soten JOPA-hankkeella on kymmenen päätavoitetta, jotka asettuvat kahden hankkeessa toteutettavan toimenpidekokonaisuuden alle.

Toimenpidekokonaisuus 1: Joustavan palvelun asumismallin valmistelu ja tarkentaminen

1. Innovatiivisen ikääntyneiden asumisratkaisun ja palveluiden joustavuuden kehittäminen, joka mahdollistaa kotona asumisen pidempään ja tukee ikääntyneiden henkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tämän osalta halutaan myös varmistaa, että asiakaslähtöiset joustavat asumispalvelut voidaan toteuttaa nykyisten ja/tai suunniteltujen lakien ja asetusten puitteissa
2. Asiakasohjauksen kehittäminen joustavan palvelun asumismallin toteuttamiseksi ja kohdennettavaksi palvelusta oikea-aikaisesti hyötyville asiakkaille
3. Palvelutoiminnan omavalvonnan suunnitelman laatiminen hanketta koskevien palveluiden laadun turvaamiseksi
4. RAI-järjestelmästä saatavan tiedon hyödyntäminen ja edelleen kehittäminen palvelutarpeen kohdentamisessa, asiakasryhmän segmentoinnissa, kustannusten osoittamisessa ja hoidon laadun arvioinnissa valvonnan yhteydessä
5. Ikäihmisten kasvavien palvelutarpeiden ratkaiseminen hyödyntämällä KOHTI-hankkeen digitaalisia ratkaisuja
6. Mahdollisten vaihtoehtoisten rahoitusmekanismien kartoittaminen joustavan palvelun asumismallin toteuttamiseksi

Toimenpidekokonaisuus 2: Joustavan palvelun asumismallin jalkauttaminen osaksi kuntalaisten arkea

7. Uuden joustavan palvelun asumismallin juurruttaminen osaksi työntekijöiden toimintatapoja ja kuntalaisten ajattelumallia koskien ikääntyneiden palveluita
8. Ikääntyneiden asiakaskokemuksen parantaminen osallisuuden kautta - palveluiden piirissä olevat määräävät itse omasta elämästään ja heidän mielipiteitään kunnioittavat niin kuntalaiset kuin työntekijät
9. Yhteistyön tiivistyminen alueellisten ikääntyneiden palveluiden toimijoiden välillä palveluiden kattavuuden ja laadun parantamiseksi
10. Palveluiden piirin ulkopuolella olevien ikäihmisten aktiivisuuden, sosiaalisten kontaktien ja yhteisöllisyyden tunteen lisääminen käytettävissä olevien tilojen ja toimintojen kautta

3. Tulokset

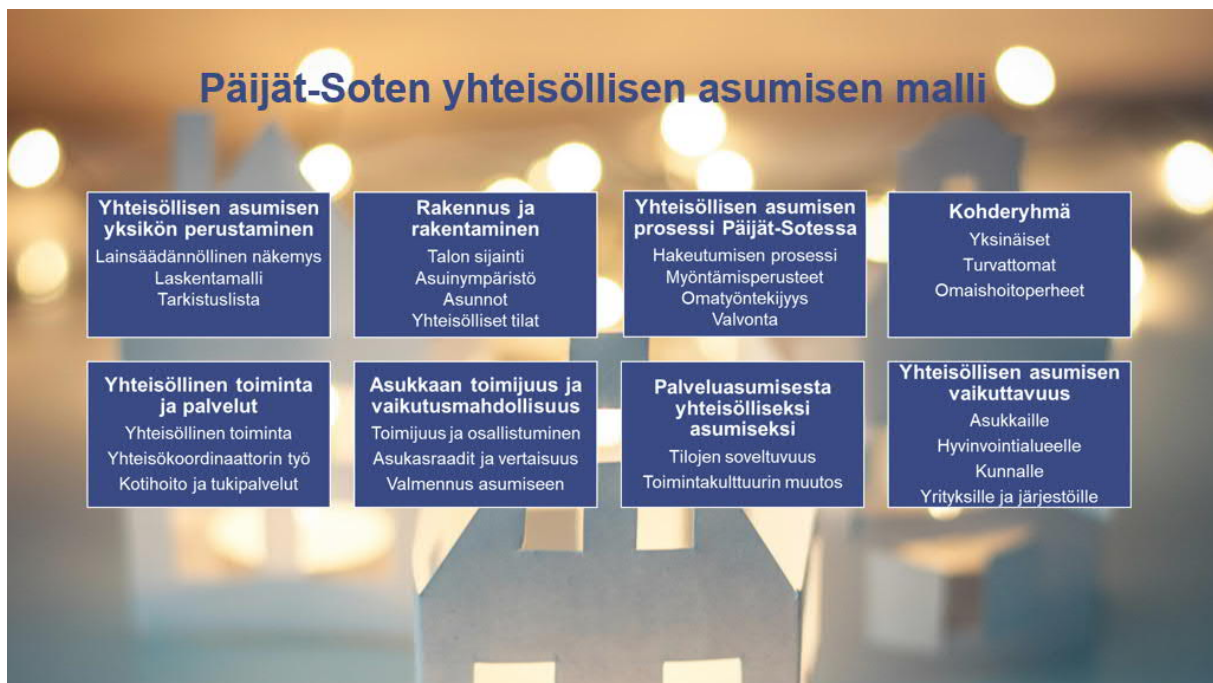
3.1 Yhteisöllisen asumisen malli

Joustavan palvelun asumismalli iäkkäille (JOPA) -hankkeessa kehitettiin toimintamalli, jossa asumisen ratkaisuihin voidaan joustavasti yhdistää iäkkäiden tarpeisiin vastaavia palveluita. Päijät-Soten JOPA-hankkeessa kehitettiin ikääntyneiden asumisen toimintamallia eli yhteisöllisen asumisen malli, mikä tukee kotona asumista pidempään ja asukkaan tarpeen mukaisia palveluja. Palvelut kohdennetaan asukkaiden palvelutarpeen mukaisesti kotihoidon ja kotihoidon tukipalvelujen avulla. Palvelumuodossa asuminen ja palvelut ovat selkeästi eroteltu toisistaan. Asiakas itse ratkaisee asiakasohjauksen omatyöntekijän ja muiden ammattilaisten tukemana, mitä palveluita hän käyttää oman palveluntarpeensa mukaisesti. Asumispalvelulla tässä hankkeessa tarkoitetaan uudistuvan sosiaalihuoltolain § 21b mukaista yhteisöllistä

asumista. Hankkeessa on keskitytty mallin toimeenpanoon tulevalla Päijät-Hämeen hyvinvointialueella. Lisäksi mallissa on oma osio hankkeen kohdekunnille Kärkölälle ja Padasjoelle.

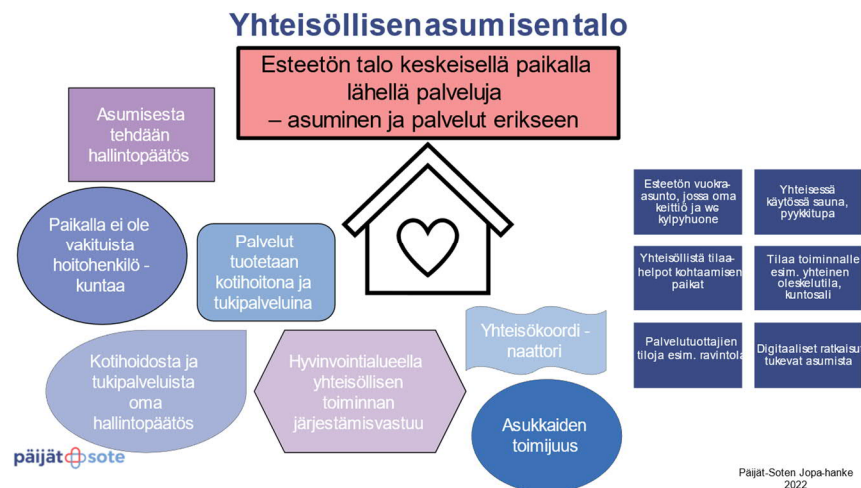
Mallin tavoite on auttaa tulevalla hyvinvointialueella palveluntuottajia, kuntia ja asiasta kiinnostuneita tunnistamaan yhteisöllinen asuminen ja siihen liittyvät asiat sekä auttamaan palveluntuottajia ja kuntia tuottamaan lain mukaista yhteisöllistä asumista, sisältäen yhteisöllisen asumisen yksikön perustamiseen liittyviä näkökulmia.

Päijät-Soten Ikäntyneiden palveluiden ja kuntoutuksen toimialalla yhteisöllinen asumisen kehittäminen tulevalle hyvinvointialueelle on toiminnallinen muutos. Hanke on toiminut muutoksen käynnistäjänä. Mallia tullaan käyttämään ja tarvittaessa muuttamaan, kun yhteisöllistä asumista kehitetään tulevalla hyvinvointialueella.

Kuva 3: Päijät-Soten yhteisöllisen asumisen mallin sisältö

Tämänhetkistä yhteisöllisen asumisen mallia (kuva 3) on hyödynnetty yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksen luomisessa, myöntämisperusteiden laatimisessa sekä yhteisökoordinaattorin työnkuvan pohdinnassa ikäntyneiden asiakasohjauksessa. Yhteisöllisen asumisen malli perustuu 1.1.2023 tulevan sosiaalihuoltolain uudistuksiin § 21b kohtaan, jossa palveluasuminen muuttuu yhteisölliseksi asumiseksi. Kuvassa 4 on kuvattuna uuden lain mukainen yhteisöllinen asuminen. Päijät-Soten JOPA-hankkeen yhteisöllisen asumisen malli perustuu tähän kuvaan.

Kuva 4: Sosiaalihuoltolain §21b mukainen yhteisöllinen asuminen

Mallissa on huomioitu mm. yhteisöllisen asumisen seurannan ja vaikuttavuuden mittareita (kuva 5). Yhteisöllisen asumisen vaikuttavuus ulottuu laajalle alueelle ja sen kaikkia osa-alueita on vaikeaa tai jopa mahdotonta edes hahmottaa. On kuitenkin keskeistä pyrkiä seuraamaan ja mittaamaan vaikuttavuutta asukkaan tilanteeseen ja palvelutarpeen muutoksiin sekä asumisen kestoon, pysyvyyteen ja viihtyvyyteen.

Mittareita ja mitattavia asioita:
RAI-mittarin hyödyntäminen ennen ja jälkeen tiedon vertailussa. Erityisesti turvattomuuden kokemuksen mittaaminen on hyödyllistä ja kertoo vaikuttavuudesta. - RAI:n parametri 0-tilanteessa heti muuton jälkeen - Vertailu uuteen RAI-arvion esimerkiksi 6kk tai vuosi muuton jälkeen Yhteisöllisen asumisen vaikuttavuuden mittaamiseen soveltuvia RAI-mittareita: - Sosiaalinen vetäytyminen (SOCWD) - Masennuksen oiremittari (DRS) - Itsearvioitu mieliala (DRSSR) - Psykososiaalinen hyvinvointi F1a, osallistuminen sosiaalisiin toimintoihin - Psykososiaalinen hyvinvointi F2, yksinäisyyden kokeminen
Asukasraadeilta saatu palaute siitä, kuinka tyydyttävää yhteisöllinen toiminta on ja mikä osa siitä on aidosti asiakkaista lähtöisin?
Siirtykö vielä johonkin toiseen asuntoon ja jos, niin mihin siirtyy yhteisöllisestä asumisesta?
Asumisaika yhteisöllisessä asumisessa?
Kuinka moni kolmannen sektorin toimija toimii talossa?
Paljonko asiakkaiden yhteisöllisen toiminnan toiveista toteutetaan?
Kuinka monipuolisia tapahtumia järjestetään?
Omaishoidon määrä talossa
Häiriökysynnän määrä, esimerkiksi päivystyskäynnit PHKS:ssa seuranta-aikana
Yökäyntien määrä ja aihe

Kuva 5: Yhteisöllisen asumisen seurannan ja vaikuttavuuden mittareita

Yhteisöllisen asumisen vaikuttavuuden tavoitteena asukkaalle on, että hän saa elää laadukasta ja turvallista elämää keskeisellä sijainnilla olevassa esteettömässä talossa. Palveluja asukas saa joustavasti yksilöllisten tarpeidensa mukaan. Tavoitteena on, että asukas voisi elää elämänsä loppuun asti yhteisöllisen asumisen talossa. Asukas hyötty yhteisöllisyydestä; saa osallistua talon toiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Tavoitteena on, että yhteisöllisessä asumisessa asukas kokisi elämänlaatunsa parantuneen.

Alla olevissa kohdissa tarkistellaan Päijät-Soten JOPA-hankkeen yhteisöllisen asumisen sisältöjä tarkemmin sekä hankkeen aikana asiakasohjauksen kehittämistä. Hanke on onnistunut luomaan toiminnallisen muutoksen ikääntyneiden palveluihin, hankesuunnitelman mukaisesti. Hanke on auttanut asiakasohjausta laaja-alaisesti hahmottamaan lain mukaisen yhteisöllisen asumisen kokonaisuutta.

3.1.1 Tarkistuslista

Päijät-Soten JOPA-hankkeen yhteisöllisen asumisen mallissa on kuvattu tarkemmin yhteisöllisen asumisen rakennuksen / talon tiloja sekä niissä huomioitavia asioita. Hankkeen aikana rakentamiseen ja tiloihin liittyvissä asioissa on kuunneltu iäkkäiden omia näkemyksiä, asiantuntijoita esimerkiksi rakentajien edustajia, kunnan väkeä sekä palo- ja pelastusturvallisuuden työntekijöitä.

Tarkistuslistaa (kuva 6) hyödyntämällä yhteisöllisen asumisen tuottajaksi aikova voi nopealla silmäyksellä tarkistaa, kuinka hyvin yhteisöllisen asumisen rakentamisen suunnitelmat vastaavat suosituksia. Yhteisöllisen asumisen ominaisuuksia tulee aina tarkastella kokonaisuutena, joten yksittäisen tekijän puuttuminen suhteessa suosituksiin ei ole useinkaan ratkaisevaa.

Ominaisuudet	Kyllä	Ei	Selvitettävä				
Rakennuksen sijainti on lähellä palveluja				Turvaliesi, liesivahti tai turvaliesituuletin			
Rakennuksen sisäänkäynti on esteetön ja katettu				Asunnoissa ei ole kynnyksiä			
Rakennuksen sisäänkäynnin läheisyydestä löytyy apuvälineparkki				Jos matalia kynnyksiä on, niin onko niihin integroitu luisikat?			
Apuvälineparkista löytyy sähköllä toimivien kulkuvälineiden latauspisteitä				Asuntojen ovien leveys mahdollistaa apuvälineillä liikkumisen			
Maaston muodot mahdollistavat asukkaiden liikkumisen palvelujen ja talon välillä				Ovet aukaistavissa apuvälineillä liikuttaessa			
Palvelujen ja talon välisellä matkalla ei ole esteitä, jotka estävät apuvälineillä liikkumisen				Makuuhuoneessa tai makuualkiovissa on ikkuna			
Rakennus on esteetön				Makuuhuone tai -alkovi on mitoitettu niin, että vähintään vuoteen toisella puolella on tilaa pyörätuolilla liikkumiselle			
Asuntojen koko on minimissään noin 30 m ²				Kerrostalossa on riittävän kokoinen hissi, jota voi käyttää pyörätuolilla kulkeva			
Asunnot ovat esteettömiä				Rakennus täyttää paikallisen paloviranomaisen asuminen- ja poistumisturvallisuuden minimivaatimukset			
Asuntojen valaistus on riittävä iäkkäälle				Luonnollisilla kulkuväylillä on kohtaamisen paikkoja			
Pistorasiat on sijoitettu hyvälle käyttökorkeudelle				Rakennuksesta löytyy yhteisölliseen toimintaan soveltuva tila			
Asunnoissa on wc-kylpyhuone				Asunnoissa on mahdollisuus tuloilman jäähdytykseen			
Wc:ssä on erityisryhmille soveltuva korkeampi wc-istuin tukikahvoineen				Kiinteistössä on kattava ja kuuluva WLAN-verkko tai valokaapelointi asunnoissa			
Wc-kylpyhuoneessa on riittävästi tukikahvoja				Asunnoissa on ovipuhelin			
Asunnoissa on keittiö tai ruoanlaittopiste				Talossa on yhteinen ruokailutila			
Asuntojen keittiöissä on kylmälaitteet ja vesipiste				Talossa on tila palveluntuottajille			
Kodinkoneet on sijoitettu hyvälle käyttökorkeudelle				Talossa on pyykkitupa			
				Talossa on sauna			

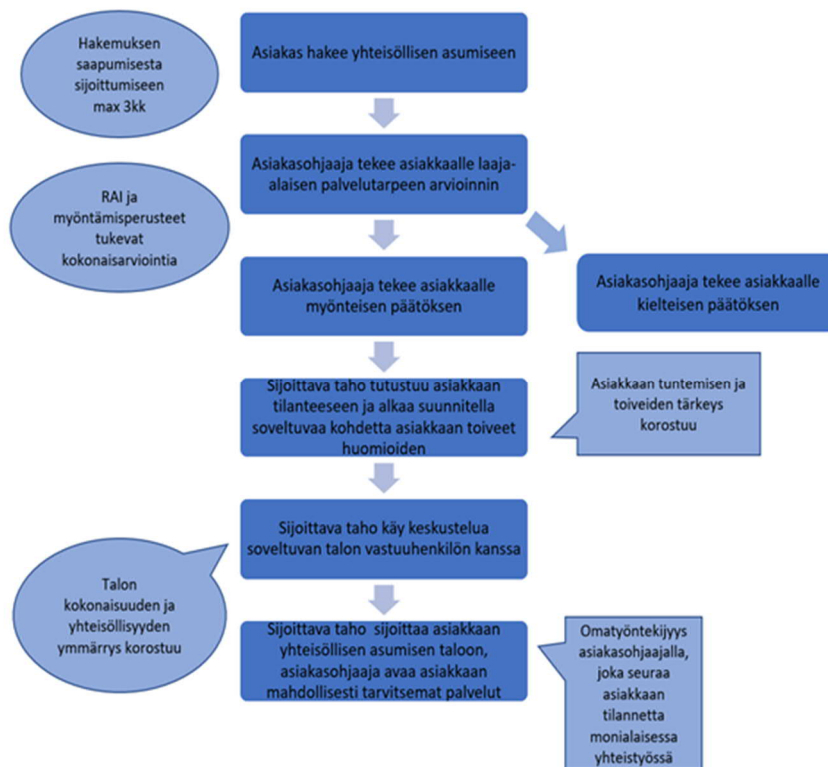
Kuva 6: Yhteisöllisen asumisen tarkistuslista

3.1.2 Asiakasohjauksen kehittäminen

Yhteisöllinen asuminen on uusi palvelumuoto, joka mahdollistaa erikseen asumisen sekä palvelujen joustavuuden ja monimuotoisuuden. Nykyisin tavalliseen palveluasumiseen ohjautumisen prosessi on tapahtunut laaja-alaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella ja tällöin asiakkailla on ollut jo merkittävästi hoivan tarpeita. Asumiseen tavoitellaan kuitenkin monimuotoisempaa ja myös ennakkoinnin huomioiden olevaa asukaskuntaa, mikä asiakasohjauksessa tarkoittaa laaja-alaisessa palvelutarpeen arvioinnissa enemmän myös asiakkaan yksinäisyyden ja turvattomuuden kokemusten huomioimista. Myös asiakkaan elämänhistorian sekä toimijuuden tunnistaminen ovat tärkeitä näkökulmia Asiakasohjauksen henkilökunnalta vaaditaan uuteen palvelumuotoon perehtymistä, omaksumista ja toimintatapojen muutosta, jotta yhteisölliseen asumiseen löytyy soveltuvia asiakkaita.

Asiakkaan palvelutarve arvioidaan laaja-alaisesti vanhuspalvelulain 15 § mukaisesti huomioiden asiakkaan fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky RAI-toimintakykymittaria hyödyntäen, sekä huomioiden asiakkaan voimavarat ja sosiaalinen verkosto. Lisäksi huomioidaan asuinympäristön ja kodin turvallisuus sekä taloudellinen tilanne ja etuudet.

Kuvassa numero 7 on esitetty hakeutumisen prosessi yhteisölliseen asumiseen Päijät-Soten alueella. Päätös yhteisöllisen asumisen myöntämisperusteiden täyttymisestä tapahtuu palvelutarpeen arvioinnin perusteella asiakasohjaajan tekemänä. Yhteisöllisen asumisen talojen paikkahallinnan koordinointi keskitetään, ja tässä on huomioitava asukaskunnan kokonaisuus siten, että samassa yhteisöllisen asumisen kokonaisuudessa olisi eri kuntoisia asukkaita yhteisöllisyyden säilymiseksi. Yhteisöllisyyden näkökulmasta tarpeellista tietoa voisi olla myös asiakkaan harrastukset tai mielenkiinnon kohteet - mitä asiakas toivoo yhteisöllisyydeltä, jolloin asukas olisi soveltuva taloon sekä talon yhteisö soveltuva asiakkaalle. Sijoittamisessa korostuu vahva yhteistyö asiakasohjauksen sijoittavan tahon sekä yhteisöllisten talojen vastuuhenkilöiden kesken. Sijoittumisesta yhteisölliseen asumiseen ja yhteisöllisestä toiminnasta tehdään oma hallintopäätös sekä mahdollisesti myönnettävistä kotiin vietävistä palveluista ja tukipalveluista erilliset päätökset.

Kuva 7: Hakeutumisen prosessi yhteisölliseen asumiseen

Sosiaalihuoltolain § 42 mukaisesti jokaiselle palveluja saavalle asiakkaalle on nimettävä omatyöntekijä. Asiakasohjauksessa omatyöntekijäksi asiakkaalle nimetään asiakasohjaaja tai sosiaaliohjaaja. Erityistä tukea tarvitseville sosiaalihuoltolaki määrittää omatyöntekijäksi sosiaalityöntekijän. Omatyöntekijä pitää yhteyttä asiakkaan, omaisen ja palveluja tuottavan tahon kesken.

Koska yhteisöllisen asumisen hakeutuminen tapahtuu palvelutarpeen arvioinnin ja sen perusteella annettavan hallintopäätöksen myötä, asiakkuudesta muodostuu sosiaalihuollon asiakkuus, jolloin asiakkaalle tulee omatyöntekijä. Yhteisöllisessä asumisessa omatyöntekijän roolina on seurata asiakassuunnitelman toteutumista, sekä asiakkaan saadessa palveluja on seurattava niiden toteutumista ja mahdollisia palvelutarpeiden muutoksia. Yhteisöllisessä asumisessa palvelut joustavat asukkaan tarpeiden mukaan, mikä vaatii asiakasohjaajalta vahvaa yhteydenpitoa asukkaan, mahdollisesti hänen omaisensa sekä palveluja tuottavan tahon kanssa. Erityisesti muuton jälkeinen aika on huomioitava, jotta mahdolliset palvelut saadaan yhteensovitettua asukkaan tarpeiden mukaan ja tuettua asukkaan sopeutumista uuteen asumismuotoon ja yhteisöön. Toisaalta oman haasteen tuo myös vaihe, jossa on pohdittava, onko avun tarve asukkaalle niin mittavaa, että asukas on soveltuvampi ympärivuorokautiseen palveluasumiseen.

Yhteisölliseen asumiseen hakeutumisen ja omatyöntekijyyden prosessit mukailevat muita ikääntyneiden asiakasohjauksen prosesseja. Koska yhteisöllisen asumisen lainsäädäntö ja täten myös hakeutumisen prosessit tulevat voimaan vasta Päijät-Soten JOPA-hankkeen päätyttyä, luultavammin pieniä muutoksia prosessin kulkuun tulee käytännön myötä. Päijät-Soten JOPA-hanke on toiminut asiakasohjauksessa muutoksen käynnistäjänä sekä tehnyt vahvaa pohjatyötä toiminnallisten muutosten juurruttamiseksi asiakasohjauksessa osallistamalla asiakasohjauksen työntekijöitä koko hankkeen ajan esimerkiksi erilaisten kyselyjen, koulutusten ja orientaatioiden avulla. JOPA-hankkeen tavoitteisiin peilaten asiakasohjauksessa

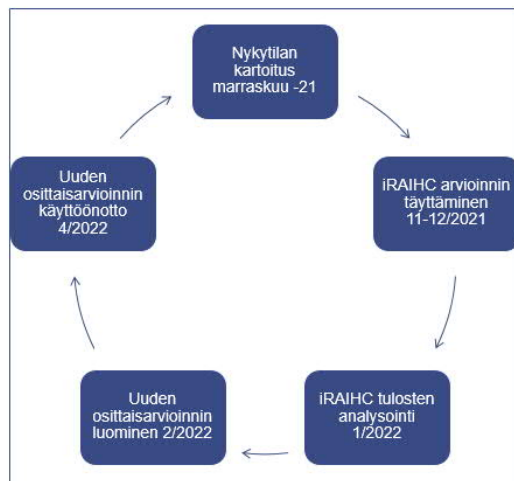
tehty toiminnallinen muutos on ollut merkittävä ja tukee soveltuvien asiakkaiden tunnistamista yhteisölliseen asumiseen.

3.1.3 RAI:n kehittäminen yhteisöllistä asumista tarvitsevia asiakkaita tunnistamaan

Ikääntyneiden asiakasohjauksessa käytetään RAI-arviointijärjestelmää laajan palveluntarpeen selvittämisen yhteydessä. RAI-arvioinnin tuottaman tiedon avulla saadaan kuva asiakkaan toimintakyvystä, jonka perusteella asiakkaan palvelut pystytään suunnittelemaan yksilöllisesti ja kohdentumaan tarpeenmukaisesti heille, jotka niitä tarvitsevat.

Hankesuunnitelman mukaisesti hankkeen aikana kehitettiin RAI:hin liittyviä asioita, niin sen hyödyntämiseen liittyviä kuin itse arvioinnin kehittämistä. Asiakasohjaajien käyttämä RAI-HC osittaisarviointi tarvitsi päivitystä ja uuteen osittaisarviointiin täytyi saada asiakkaan oma näkemys varmemmin esille sekä arviointi palvelemaan yhteisölliseen asumiseen soveltuvien asiakkaiden tunnistamisen. Hankkeen aikana otettiin käyttöön iRAI-HC välineistö ja siihen kehitettiin asiakasohjaajille oma uusi osittaisarviointi. Kuvassa 8 on kuvattuna kehittämisprosessi sekä lueteltu uuden osittaisarvioinnin RAI-mittarit. InterRAI-välineet mahdollistavat RAI-arvioinnista saatavien yksilötietojen hyödyntämisen asiakkaan siirtyessä palveluympäristöstä toiseen. Hankkeen aikana tunnistettiin tarve löytää kysymys, jossa asiakkaan turvattomuuden kokeminen saadaan näkyväksi. Uuteen osittaisarviointiin tuli Päijät-Soten oma kysymys turvattomuuden kokemisesta. Osittaisarviointi jää asiakasohjaajien päivittäiseen käyttöön hankkeen jälkeen.

Osittaisarviointi Päijät-Häme

päijät-sote

Mittarit:

CPS = Kognitiomittari

CPS2 = Laajennettu kognitiomittari

ADLH = Arkisuoriutuminen, perustoiminnot, hierarkkinen

IADLH = Arkisuoriutuminen, väline-toiminnot, oletettu suoriutumiskyky

MAPLE5 = Palvelutarveluokka

COMM = Kommunikointikyky

PAIN = Kipu

AUDIT-C = Alkoholinkäytön riskit

CHESS = Terveystilan vakaus

DbSI = Kuulo- ja näkökyky

DRSSR = Itsearviointi mieliala

ABS = Haastava käyttäytyminen

Erilliskysymyksiä

❖ F2 Yksinäisyyden kokemus

❖ J20 Unihäiriöt

❖ P2 Läheisautajan tilanne

❖ Q4 Taloudellinen tilanne

❖ O Edunvalvonta ja Hoitotahto

❖ S Arviointitiedot

Päijät-Soten oma kysymys

❖ Turvattomuuden kokeminen

Kuva 8: Osittaisarvioinnin kehittäminen Päijät-Häme

3.1.4 Yhteisökoordinaattorin työnkuva

Hankkeessa luotiin yhteisökoordinaattorin työnkuva, jota on hyödynnetty mm. yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksessa Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle.

Yhteisölliseen asumiseen liittyy kiinteänä osana yhteisöllinen toiminta, jota koordinoi talossa työskentelevä yhteisökoordinaattori. Yhteisöllistä toimintaa valvoo hyvinvointialue. Toteuttajana voivat olla esimerkiksi yritykset, yhdistykset tai järjestöt. Yhteisöllistä toimintaa edellytetään järjestettävän säännöllisesti.

Yhteisökoordinaattorilta vaaditaan yhteisöllisyyden luomisen taitoja talon asukkaiden kesken; vahvuuksien ja mielenkiinnon kohteiden löytämistä sekä yhteisön tukemista. Lisäksi vaaditaan ymmärrystä ikääntyneiden palveluista sekä tietoa palvelujärjestelmästä sekä ohjaustoiminnasta. Keskiössä yhteisökoordinaattorin toiminnassa on asukkaiden oma toimijuus ja yhteisöllisyys - ei asukkaiden oleminen hoivan ja tekemisen kohteina. Yhteisökoordinaattori antaa asukkaille mahdollisuuden suunnitella toivomaansa toimintaa ja toimii ennemminkin mahdollistajana asukkaiden suunnittelevalle toiminnalle.

3.1.5 Asukkaiden toimijuus yhteisöllisessä asumisessa

Yhteisöllisen asumisen keskeinen piirre on asukkaiden osallisuuden tukeminen ja vahvistaminen. Asukkaat muuttavat taloon eri lähtökohdista ja erilaisin odotuksin. Yksilölliset näkökulmat ja toiveet tuleekin huomioida toiminnassa. Asukasvalinnassa pyritään asukasosallisuuden vahvistamiseen. Osallisuuden tulee olla vapaaehtoista. Yhteisöllisyyden tulee rakentua asukkaiden toiveiden ja tarpeiden pohjalta. Yhteisöllisen toiminnan järjestäjän rooli on olla mahdollistaja ja innostaja.

Yhteisöllisen asumisen talon asukkailla tulee olla vaikutusmahdollisuuksia talon toimintaan. Asukasraati edistää osallisuutta. Sen toimintaan kaikilla asukkailla on mahdollisuus osallistua. Asukasraadilla tulee olla suora yhteys yhteisöllistä toimintaa koordinoivaan henkilöön, jotta viesti toiveista ja tarpeista välittyy jouhevasti. Asukasraadin toiminta voi dokumentoidaan esimerkiksi kokouspöytäkirjojen muodossa.

Yhteisöllisen toiminnan mielekkäys talon asukkaille on tärkeä osa talossa asumisen viihtymisen näkökulmasta. Taloon muuttavilla voi olla näkemyksiä ja toiveita yhteisöllisestä toiminnasta, jos ne eivät kohtaa voi asukas kokea taloon muuton vääränä ratkaisuna. Tällöin tilanne voi vaikuttaa kokonaisvaltaisesti asukkaan hyvinvointiin ja omassa kodissa pärjäämiseen.

3.2 Muut mahdolliset hankkeen tuotokset/tulokset

Ikäntyneiden asumisen kehittäminen lähtee vahvasta hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyöstä; mikä on tarve yhteisölliselle asumiselle kunnassa, millä aikataululla ja miten yhteisöllinen asuminen toteutetaan, konkreettinen suunnitelma rakentamisesta sekä toteutetaanko rakennus ja palvelut omana vai yhteistyönä yksityisen toimijan kanssa. Päämääränä on asukkaan tarpeita vastaava asumisratkaisu sekä arkea tukevat, joustavat palvelut. Kuvassa 9 on kuvattu esimerkkiprosessi yhteisöllisen asumisen käyttöönoton prosessista sekä vastuista kunnan, hyvinvointialueen näkökulmasta. Keskiössä on kuntalaisten eli yhteisöllisen asumisen asukkaiden tarpeita vastaava asumisratkaisu sekä asukkaan tarpeita tukevat ratkaisut.

Kuva 9: Esimerkkiprosessi yhteisöllisen asumisen käyttöönoton prosesseista ja vastuista

4. Yhteenveto

Päijät-Soten Jopa-hanke eteni hankesuunnitelman mukaisesti ja saavutti hankkeelle asetetut tavoitteet. Hankkeen tuotos jää toimintaan pysyvänä muutoksena, lainsäädännön muuttuessa. Lisäksi hankkeen aikana kohdekunnissa tapahtui ajattelutavan muutosta sekä asumisen kehittämistä. Näin ollen hanke on saavuttanut sille asetetut tavoitteet myös kohde kuntien osalta.

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna toimintamalliin sisältyneet osa-alueet ja miten ne ovat toteutuneet Päijät-Soten Jopa-hankkeessa.

A. Ikäystävällinen asuinympäristö, joka mahdollistaa asiakkaiden kasvaviin tarpeisiin vastaamisen	• Ikääntyneiden asumisen toimintamalli: yhteisöllisessä asumisessa palvelut joustavat asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti • Kohdekuntien asuin ympäristöt: kyselyt asumisesta ikääntyneille kuntalaisille • Laskentamalli ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen asiakas- ja hyötypotentiaalista • Yleisen tietoisuuden ja keskustelun edistäminen ikäystävällisistä asuin ympäristöistä alueella • Kohdekuntien koti- ja asumispalvelujen koulutus ajattelutavan muuttumiseen asiakkaan toimijuudesta
B. Toimiva asiakas- ja palveluohjaus	• Asiakasohjauksessa orientoituminen yhteisöllisen asumisen näkökulmaan, uudenlaisen työtavan oppiminen • Yhteisöllisestä asumisesta hyötyvien asiakkaiden tunnistaminen • Yhteisölliseen asumiseen hakeutumisen prosessin erityispiirteet • Omatyöntekijäisyys vahvistamassa asiakkaan toimijuutta yhteisöllisessä asumisessa • Koko ikääntyneiden asiakasohjauksen koulutustilaisuus ajattelu- ja toimintatapojen muutoksesta suhteessa lain mukaiseen yhteisölliseen asumiseen
C. Monimuotoisen palveluympäristön huomioivien työvälineiden ja menetelmien hyödyntäminen ja kehittäminen, kuten • asiakkaiden tarpeita vastaavien resurssien mm. henkilöstön mitoittamiseen tarvittavat välineet • omavalvonnan välineet • johtamisen välineet	• Kotihoidon tarpeen määrittely asiakkaiden palvelutarvetta vastaavaksi, iRAI-HC tätä tukemassa • Kotihoidon välittömän asiakastyöajan tehostuminen yhden palvelutuottajan tuottaessa palvelut • Yhteisökoordinaattorin resurssoinni arviointi mallissa • Mallissa yleisohjeistus omavalvontaan • Johtamiseen useampi lähestymistapa: ikääntyneiden palvelujen johdossa laskentamallin hyödyntäminen sekä organisaation ajattelutavan muutos hankkeen aikana; puolestaan yhteisöllisen asumisen yksikön johdossa asiakkaiden monimuotoisuuden ymmärrys ja erilaiset palvelutarpeet
D. RAI-arvioinnin hyödyntäminen asiakkaiden tarpeita ja niihin vastaamista arvioitaessa	• RAI-arvioinnin (iRAI-HC) kehittäminen ja hyödyntäminen laajan palvelutarpeen selvittämisen yhteydessä: uusi osittaisarviointi asiakasohjaajien käyttöön sisältäen kysymyksen turvattomuuden kokemisesta

E. Digitaalisten välineiden ja teknologian hyödyntäminen asiakkaiden tarpeisiin vastaamisessa	• Mallin tarkistuslistassa ohjeet perustason teknologian hyödyntämiseen • Mallissa motivointi erilaisten teknologisten ratkaisujen käyttöönottoon tulevaisuudessa
F. Monituottajuuden hyödyntäminen palvelujen hankinnassa	• Yksityisten palvelutuottajien seminaarit sekä hankkeen järjestämä työpaja kotihoidon ja palveluasumisen ostopalveluille
G. Asiakkaan maksamien asiakasmaksujen määräytyminen mallissa	• Yhteisöllisen asumisen mallissa otettu kantaa yhteisöllisen asumisen maksuun
H. Asiakkaiden osallistaminen palvelujen ja asumisen suunnitteluun sekä jatkuva, aito vaikuttamisen mahdollisuus	• Asumisen kyselyt ja työpajatyöskentely kohdekunnissa kuntien iäkkäille • Mallissa yhteisöllisen asumisen asukkaiden toimijuus ja asiakasraadit • Kannustus osallistumiseen asumisen kehittämisessä myös jatkossa • Vahva yhteistyö vanhusneuvostojen ja eläkeläisjärjestön kanssa

5. Johtopäätökset

Hanke oli erittäin ajankohtainen. Päätös integroida alueellinen yhteisölliseen asumiseen valmistautuminen Päijät-Soten JOPA-hankkeeseen oli perusteltua. Jo alkuvaiheessa huomioksi nousi tulevaisuutta ajatellen iäkkäiden monimuotoisen asumisen kehittämisen yhteistyö sekä siihen liittyvät yhdyspinnat. Tämän tarvetta korostaa yhteisöllisen asumisen lisäämisen tavoitetilä, jonka edellytys on kaikkien toimijoiden yhteistyö. Yhteisöllisen asumisen edistämistä ja koordinoitua tarvittaisiin, sillä yhteisöllisen asumisen tarjonnan osalta hyvinvointialue on osin yritysten ja kolmannen sektorin varassa. Ilman edistämistä ja hyvää yhteistyötä mittavaan asuntotuotannon kasvuun ei välttämättä päästä. Tämä voisi olla yksi jatkokehittämisen painopiste.

Yhteisöllinen asumisen aivan uutena sosiaalisen asumisen muotona vaatii myös aivan uudenlaista ajattelua. Ajattelun perustana tulisi olla iäkkään voimavarojen tunnistaminen ja hyödyntäminen jo ennakoiden. Tämä ei ole helppoa, sillä nykyiset sosiaalisen asumisen muodot kohdistuvat myöntämisperusteiden ohjaamana niihin iäkkäisiin, joiden toimintakyky on jo huomattavan heikko. Siksi ammattilaisten kouluttamisesta toimijuuden ja osallisuuden tukemiseen tulee pitää jatkossakin huolta. Yhteisöllisen asumisen asiakkaita tulisi palvelemisen sijaan auttaa ja opastaa suoriutumaan itsenäisesti mahdollisimman hyvin arjen toiminnoista. Tähän kuuluu myös yhteisölliseen toimintaan tukeminen ja kannustaminen. Tämä toiminnanmuutos edellyttää erityisesti yhteisöllisen asumisen palveluntuottajilta aivan uutta tulokulmaa iäkkäiden kohtaamiseen.

Pitkällä aikavälillä Päijät-Hämeeseen odotetaan jopa kahta tuhatta yhteisöllisen asumisen asuntoa. On odotettavissa, että asuntojen lisääntyvä määrä edellyttää hyvinvointialueen organisaatiolta muokkautumista tilanteeseen, sillä yhteisöllisen asumisen hyödyt optimoidaan jatkuvalla yhteistyöllä palveluntuottajien kanssa. Yhteistyön keskiössä ovat asiakkaat, eli taloissa asuvat iäkkäät, joiden fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimijuuden monimuotoisuudesta jokaisen yksikön tasolla tulee huolehtia. Se edellyttää jatkuvaa vuoropuhelua yksiköiden vastuuhenkilöiden ja yhteisökoordinaattoreiden kanssa. Tämän kokonaisuuden optimointiin keskittyvä yksikkö tai tulosalue on näkemyksemme mukaan onnistumisen edellytys.